

Szerdai riport a szegedi uccáról

Lovasrendőrök sétája a városháza előtt.

Havat takarítanak a Tisza Lajos-köruton.

sek érvényesülésére. Morális gondolkozású ember sem mire sem értékelheti azokat, akik ily módon akarják magukat előtérbe tolni, mert hiszen a közélet tisztaságának megőrzése mindenkinek egyformán kötelessége. Mint eddig, úgy ezután sem tesz egy lépést sem olyan irányban, hogy elkövetett bűncselekményt eltussoljanak. Ha valaki tud valamit, jöjjön, hozza tudomására és a bűnös nem kerül el büntetését. A leghatározottabban tiltakozik azonban az ellen, hogy a nemzet becsületét, a kormánynak és a tisztviselői karnak becsületét bárki sárba rántsa és azt a hitet csempéssze a közéletbe, mintha rothadtak lennének az

állapotok. A közélet tisztaságának megőrzéséhez nincs szükség fogadaltan prókátorokra.

— Nehéz időkben vállalta a felelősséget — mondta ezután Bethlen. Nem szökött meg előle eddig és nem szökök meg ezután sem. Aki fél a felelősségekben osztozkodni, távozzék nyugodtan és ne támogassa a kormányt. Kérte a pártot, őrizze meg ezután is egységét és tartson ki mellette, ha helyesli azt a politikát, amelyet megjelölt. Szörjén ki maga közül az ingadozókat, mert nem ebbe a pártba valók az olyan katonák, akik az ellenséggel koketálnak.

— A képviselő ur felsorolta adatait, ezekhez a tényekhez hozzászólni nem akarok, mert az én rendelkezésemre nem állnak az adatok. De a jog kérdésre kitérek. Körülbelül a következőkben szögezem le álláspontomat: a kisebbségi szerződésekben szó sincs népszámlálásról. Ebből arra lehetne következtetni, hogy a népszámlálás nem sértheti meg a kisebbségek jogait. Azonban a kisebbségi szerződések bizonyos jogokat biztosítanak a kisebbségeknek. Például mindenki a saját anyanyelvét használhatja, ebben tehát benne van az a jog, hogy *mindenki valamelyik nyelvhez tartozónak vallhassa magát.*

— Ha egyes állapotok kényétől-kedvétől függ, hogy egyeseket olyan nemzetiségekhez sorozzanak, amelyekhez ők nem tartoznak és nem kívánják tartozni, ezen a kapun át az egész kisebbségi jogvédelem illuzóriussá válik, úgy az egyesre nézve, mint a kisebbségi kollektivitásra nézve. Ha ez a szisztéma a Népszövetség által honoráltatnék, akkor a Népszövetség nem a kisebbségi jogok védelem, hanem utat mutatna, hogy a kisebbségi jogok mennyiben játszassanak ki. Itt egy nagy princípális kérdéssel van szó. És ha a magyar kormány, az adott esetben nem is fordult petícióval a Népszövetséghez, miután a felvidéki kisebbség a saját nevében ezt megtette, még a magyar kormánynak örködni kell teljes erejével, hogy a petíció kérdésében a Népszövetség azon álláspontja maradjon meg, amely a kisebbségi jogokat biztosítja. Hogyha a Népszövetség nem ezt az álláspontot foglalja el, a kormány oda fog hatni, hogy ez a kérdés visszatereltesse arra az elvi álláspontra, amely a jognak megfelelő s megfelel a magyar érdekeknek.

A romániai népszámlálás és a munkanélküliség a Ház előtt

Bizonytalan időre ismét elnapolják a parlamenti ülést — Ernst Sándor a népjóléti minisztériumban folyó vizsgálatról

Budapest, január 14. Szerdán délelőtt többhetes szünet után összeült a képviselőház.

Az elnöki bejelentések után Pakots József emelkedett elsőnek szólásra:

— Az alkalom, amely felszólalásra készítetett, szinte szuggesztív erővel ösztökél arra, hogy mint a halálos sebesültből a síkoltás törjön belőlem ki Nyugateurópa népei felé mindaz a vád, panasz, védelem kérése, amely *Trianon óta felgyűlt a nemzet lelkében.* De nem teszem, mert az én szavam gyenge volna az itthonmaradt hétmilliónyi és az elszakított három és félmilliónyi magyarság vértanui gyötrelmeinek és jajainak megcsendítésére.

— Az elszakított területeken — folytatta Pakots —, *Csehszlovákiában és Romániában most végezték el a népszámlálási összeírást.* Már a világsajtót is bejárták azok a panaszok és vádak, amelyek az utódállamok területén élő nemzeti kisebbségek érdekében elhangzottak. A lefolyt népszámlálási visszaélések miatt, amelyekből megállapítható, hogy *Csehszlovákiában és Romániában a népszámlálási műveleteket nem korrekt módon hajtották végre.* Az új impérium politikai célja szempontjából állították össze a népszámlálást saját torz erőszakkal államalakulatuk nemzeti jellegének bizonyítására. *Meghamisították a nemzeti népesség arányszámát, a nemzeti kisebbségeket: magyarokat, németeket, lengyeleket besorozták a maguk nemzetiségük sorába, vagy más idegen nemzetiségűeknek tüntették fel őket.*

— A csehszlovák és román népszámlálási biztosok erőszakkal kényszerítették a nemzeti kisebbségekhez tartozókat arra, hogy magukat az állam nemzeti többségéhez tartozóknak vallják és különféle mesterkedésekkel igyekeznek, ha már erőszakkal nem ment, ezt a célt elérni.

— Ezt a célt különösen a Felvidék magyarságával szemben igyekeztek elérni. Olyan magyarokat, akiknek szláv hangzású nevük volt, erőszakkal *csehszlováknak írtak be,* sokhelyütt a biztosok erőszakkal és fenyegetésekkel tudták ezt csak keresztülvinni. *A magyar érzelmű zsidóságot rákényszerítették arra, hogy zsidó nemzetiségűeknek vallják magukat.* 1921-ben a Felvidék egy-egy illió főnyi magyarságát 746.000-re szorították le. Pakots ezután statisztikai adatokat sorol fel,

amelyekből kiviláglik, hogy a *népszámlálási adatokat meghamisították.* Rendszeres hamisítás folyt itt.

Az elnök figyelmezteti Pakots Józsefet, hogy tartózkodjék az ilyen kifejezésektől. Elénk tiltakozás fogadjja az elnök figyelmeztetését a Ház minden oldalán.

Gál Jenő: Hát hol mondja el, ha nem itt?

Pakots ezután ismerteti azt a bizalmas rendeletet, amelyet a cseh belügyminisztérium küldött a szlovenszói tartományi elnökhöz és amelynek 12 pontja például azt mondja, hogy általános elvként állapítatik meg a népszámlálás kontinuitása, vagyis *örködni kell azon, hogy az 1921. év és a jelenlegi népszámlálás adatai között feltűnő eltérések ne mutatkozzék.*

Gál Jenő: Egyenes utasítás van a hamisításra.

Pakots József: Nemcsak presztizs kérdése ez, hanem elsőrendű jogkérdés is, mert azt jelenti, hogy ahol 20 százalékot nem haladja meg a kisebbség, ott *elveszti nyelvi jogait.* Ilyen körülmények között mindenütt, ahol ki tudják mutatni, hogy 20 százaléknál kevesebb a magyarság, a magyar nyelv elveszti eddigi jogait. Ez ellen a legmesszebbmenően kell küzdeni. (Elénk helyeslés és taps.)

— Idegen szellem terpeszkedik a bérces Erdélyben. Ne vájkálják még szentségtelenebb kezekkel amugy is égető sebeinket, mint az egész magyar nemzeti lélek tolmácsolója szólok a kormánynak és kérem, keressen módot arra, hogy a kisebbségek védelmi joga alapján a Nemzetek Tanácsa előtt ezekre a sérelmekre orvoslást szerezzenek.

Elénk helyeslés és hatalmas taps köszönti Pakots József beszédét.

Bethlen a népszámlálásokról

Gróf Bethlen István: Előre bejelentem, hogy nyilatkozatomban pontosan kerülni kívánom azt a hibát, amibe szomszédaink beleesnek. Nem akarok egy szomszédos állam belügyeibe beavatkozni, jóllehet a kisebbségi kérdéssel van szó. A magyar nemzetnek joga van panásszal a Népszövetséghez fordulni. Mi ebben a kérdésben *nem fordulunk a Népszövetséghez,* annak magyarázata nem az, mintha nem lenne elég okunk erre, hanem az a körülmény, hogy maga a kisebbség *fordult már panaszával a Népszövetség elé,*

A munkanélküliség

Peyer Károly szintén napirend előtt szólalt fel. Kifogásolja azt, hogy *a kormány nem adott még máig sem választ a munkanélküliség ügyében tartott ankéton tett előterjesztésekre.* Magyarországon *az iparban foglalkoztatott munkásoknak 18 százaléka ma keresetképtelen.* A Társadalombiztosítónak 1930 októberében *62.300 taggal volt kevesebb tagja, mint az előző évben.* A karácsonyi segélyekre 50.000-en jelentkeztek, *de csak pestiek kaptak segílyt.*

— Ma alig van kilátás munkaalkalmakra. A kormány azt sem teszi, ami pénzébe sem kerülne. A nyolcórás munkaidőnek törvénybe iktatása iránt egy lépés sem történt, holott *Európaszerte bevezették már a het 40 órás munkaidőt.* A kartelekbe tömörült iparvállalatok kihasználják a konjunkturát, elbocsátanak munkásokat és tisztviselőket csak azért, hogy azután egy-két hét múlva ugyanazokat a munkásokat és ugyanazokat a tisztviselőket *vegyék vissza ugyanarra a munkára, de alacsonyabb bérek mellett.*

— A kormány hallatlan pazarlást végez. *Luxuskiadások vannak, amelyeket még gazdag államok is meggondolnának.* A kormány nem foglalkozik az egész ország lakosságára kiterjedő jelenséggel: a munkanélküliséggel. Külföldön mindenütt gondoskodnak, közmunkákat adnak ki, elsősorban Angliában és Amerikában és mindenütt törvénybe van iktatva a munkanélküliség esetére való biztosítás. *Magyarországon mindenre van pénz, csak arra nincs, hogy a munkanélküliség esetére biztosítsák a munkásokat.*

— Felháborodással olvastam — folytatta Peyer